„NOWY ŚWIAT"
THE ONLY POLISH
A. B. C.
NEWSPAPER
IN AMERICA

Nowy Świat

THE POLISH MORNING WORLD

KTO RAZ
PRZECZYTAŁ
„NOWY ŚWIAT"
TEN ZAWSZE
GO CZYTA

No. 305. Rok XXV. DAILY AND SUNDAY. NEW YORK, Piątek, 3-go listopada (Friday, November 3rd) 1922 Entered as Second Class Matter, March 21st 1914, at New York Post Office, New York. Cena 3 centy

SERBJA GODZI SIĘ Z BUŁGARJĄ

BIBLJA, JAKO KSIĄŻKA SEKCIARSKA NIE MOŻE BYĆ UŻYWANA W SZKOŁACH PUBLICZNYCH

TAKI WYROK WYDAŁ SĄD W KALIFORNJI. — ORZEKŁ ŻE BIBLJA JEST TAKĄ SAMĄ PODSTAWĄ DO WIERZEŃ, JAK TALMUD LUB KORAN

SAN FRANCISCO, 2 listopada. —Biblja nie może być używana w szkołach publicznych w Kalifornji, jako książka pewnej sekty religijnej — według wyroku sądu okręgowego apelacyjnego, dzisiaj ogłoszonego.

Wyrok zniósł decyzję wyższego sądu w powiecie Fresno, który zaopinjował że opiekunowie Selma High School mogą kupić tuzin biblij protestanckich do użytku w klasach. Przeciw temu jako powód wystąpił Elbert L. Evans, rezydent Selma i sprawa oparła się w sądzie.

Sąd apelacyjny, według opinji sędziego Nourse, doszedł do wniosku, że biblja t. zw. „King James" jest książką religijną protestantów, a jako taka sekciarską.

„Chociaż protestantyzm nie jest może „sektą" w pełnem znaczeniu tego słowa — sędzia Nourse dowodzi — biblja protestancka zawiera reguły wielu odłamów protestanckich, a „odłam" jest przecież tylko innym określeniem sekty. W przeciągu stuleci toczyły się spory o autentyczność rozmaitych przekładów biblji, każda sekta twierdzi, że jedynie jej biblja jest książką natchnienia. Wrezultacie, ludzie przestali uważać jakąkolwiek biblję za wartość historyczną lub literacką, ale zabronili używania w szkołach wszystkich biblji w obawie, że dzieci mogłyby zająć się jakąś doktryną przeciwną nauce ich własnego obrządku religijnego.

Biblja „King James" uznana przez protestantów za ich książkę, wywołuje sprzeciw tych, którzy nie są protestantami.

Jest to przeto książka sekciarska, pewnego odłamu według statutu prawa politycznego.

Panieważ jedyną kwestją było ustalenie faktu, że biblja jest książką sekciarską, sąd przytoczył odnośne fakta ustaw prawnych które brzmią:

„Powinno być obowiązkiem wydziałów szkolnych opiekunów wyłączenie ze szkół wszystkich książek o charakterze sekciarskim, partyjnym, lub obrządkowym. Żadne wydawnictwo o charakterze sekciarskim, partyjnym, lub obrządkowym nie może być użyte i rozdawane w jakiejkolwiek szkole, lub bibljotece szkolnej, ani nie mogą być narzucane doktryny sekciarskie lub obrządkowe".

Konstytucja stanu Kalifornja głosi:

„Nigdy i żadne pieniądze publiczne nie mogą być uchwalane dla poparcia jakiejkolwiek szkoły sekciarskiej... ani nie może być nauczana jakakolwiek doktryna sekciarska, ani udzielanie wskazówki pośrednio, lub bezpośrednio w jakiejkolwiek szkole publicznej tego stanu".

FASZYŚCI DĄŻĄ DO OBALENIA DOTYCHCZASOWEJ USTAWY WYBORCZEJ

POWSZECHNE PROPORCJONALNE PRAWO WYBORCZE CHCĄ ZMIENIĆ NA DYKTATURĘ NAJSILNIEJSZEJ PARTJI

Tymczasem starają się o pozyskanie poparcia parlamentu

RZYM, 2 listopada. — Faszyści opanowawszy rządy drogą pokojowej rewolucji, starają się zabezpieczyć zdobyte rządy na drodze legalnej. Przedewszystkiem nowy gabinet premjera Mussoliniego stara się o pozyskanie poparcia parlamentu dla zmiany dotychczasowej powszechnej proporcjonalnej ustawy wyborczej, dzięki której najmniejsze stronnictwo może uzyskać wybór swojego przedstawiciela do parlamentu, jeżeli zbierze przepisaną liczbę głosów, potrzebną do wyboru posła — na nową ordynację wyborczą planu faszystów, na mocy której najsilniejsza we Włoszech partja otrzymałaby trzy piąte wszystkich mandatów, a pozostałe dwie piąte by były podzielone pomiędzy kandydatów reszty stronnictw. Na mocy obowiązującej dotychczas ordynacji wyborczej, faszyści mogą wprowadzić do parlamentu znaczną ilość posłów, więcej jak mieli dotychczas, ale nigdy nie mogą uzyskać większości, stąd też faszyści domagają się zmiany ordynacji wyborczej w myśl swoich dyktatorskich planów. Obecny parlament prawdopodobnie sprzeciwi się dyktatorskim zachciankom faszystów i odrzuci propozycje rządowe w sprawie zmiany dotychczasowej ordynacji wyborczej.

TEROR UKRAIŃSKI W MAŁOPOLSCE WSCHODNIEJ

„WYROK ŚMIERCI"

LWÓW (poczta. — We Lwowie panuje olbrzymie wzburzenie. Oto w sam dzień pogrzebu ofiary fanatyzmu ukraińskiego prof. Twerdochliba, zaszedł w mieście fakt, który zapowiada dalsze morderstwa. Oto, gdy w sali restauracyjnej hotelu Krakowskiego siedział redaktor „Ridnego Kraju", Jackiw, w towarzystwie dwuch innych dziennikarzy, przystąpiło do stołu nieznane indywidjum i podało redaktorowi Jackiwowi list, poczem natychmiast się ulotniło. Po otwarciu listu okazało się, że wewnątrz był wyrok śmierci, wydany przez bojówkę hajdamacką redaktorowi J. Śledztwo w toku.

List zawierał końcowe zdanie: „Smert zdradnykam".

KRADZIEŻE MASOWE W BOLSZEWJI

MOSKWA, 20 październ. — Pod zarzutem malwersacji, pobierania i dawania łapówek aresztowani zostali: pomocnik naczelnika kolei mikołajewskiej Wierchowskij, wszyscy naczelnicy dystansów, wydziału materjałów, wszyscy dostawcy kolei, zarządzający składami materjałów itd. Aresztowania kolejarzy, urzędników najróżnorodniejszych instytucji sowieckich, milicji trustów upaństwowionych, zakładów przemysłowych przybrały charakter masowy.

Amerykańska flota handlowa nie może się utrzymać bez pomocy rządu

WASHINGTON, 2 listopada. — Komisarz rządowego wydziału floty handlowej E. C. Plumer, przemawiając dzisiaj na narodowej konwencji wydawców gazet oświadczył, że uchwalenie przez kongres zapomogi finansowej dla amerykańskiej floty handlowej jest koniecznością, aby amerykańska flota handlowa mogła konkurować z europejską flotą handlową, szczególnie przy przewożeniu towarów ze Stanów Zjednoczonych do krajów Ameryki Południowej.

Tragiczna śmierć dwojga dzieci

Matka śmiertelnie poparzona

BROOKLYN, 2 listopada. — Czteroletnia Dorothy Connors zmarła wczoraj w szpitalu skutkiem poparzeń doznanych podczas ratowania swego braciszka Johna, ogarniętego płomieniami po eksplodowaniu przypadkiem przewróconego pieca naftowego. Matka dzieci odniosła również dotkliwe poparzenia na rękach i twarzy spiesząc dzieciom na ratunek. Nadbiegli sąsiedzi wyrwali ją prawie z płonącego domu. przybyła straż pożarna nie zdążyła już ugasić palącego się przy fundamentach drewnianego domu.

Rugeroni wydawca i redaktor największego dziennika w Lisbonie „Seculo" został dzisiaj aresztowany pod zarzutem osukańczych manipulacji na szkodę państwa w związku z dostawą węgla podczas wojny wszechświatowej. Rugeroni z pochodzenia nie jest nawet portugalczykiem, a włochem, a z przynależności obywatelem angielskim urodzonym na wyspie Malta.

14 LETNI CHŁOPIEC MORDERCĄ

BIGHAMPTON, N. Y., 2 listopada. — Elmer Washburn, lat 14, został dzisiaj aresztowany i osadzony w więzieniu powiatowym w Montrose, Pa., oskarżony o zamordowanie Cyrusa Payne, 75 letniego staruszka dla zabrania mu 2,462 dol. Chłopiec przyznał się do morderstwa, gdy mu pokazano kulę wyjętą z ciała zamordowanego i strzelbę do której kula pasowała. Na ślad mordercy wprowadziły policję zażyłe stosunki pomiędzy samotnikiem staruszkiem i chłopcem, któremu staruszek często pokazywał nagromadzone pieniądze.

Dyplomata niemiecki u prezydenta Hardinga

WASHINGTON, 2 listopada. — Dr. W. Solf, były niemiecki minister spraw zagranicznych, ostatnio naznaczony na ambasadora Niemiec do Japonii, został dzisiaj przedstawiony prez. Hardingowi przez ambasadora Niemiec dr. Otto Wiedfeldta.

Dyplomaci niemieccy spędzili przeszło dwie godziny na rozmowie z prezydentem, ale odmówili udzielenia jakiejkolwiek informacji w kwestjach omawianych z prezydentem.

Międzyaljancka komisja odszkodowaniowa wobec poglądów Niemiec na markę

BERLIN, 2 listopada. — Międzyaljancka komisja odszkodowaniowa wysłuchała dzisiaj wywodów niemieckiego ministra finansów w sprawie ustalenia kursu marki niemieckiej. Kwestja kontroli aljantów nad Niemcami, ani przedłużenie moratorjum nie było wcale rozważane. Rząd niemiecki jest bardzo przychylnie usposobiony dla komisji.

Odroczenie obrad międzynarodowej konferencji robotniczej

GENEWA, 2 listopada. — Międzynarodowa Konferencja Pracy zakończyła dzisiaj swoje prace i odroczyła się, wybierając jednogłośnie Arthura Fontac, francuza, prezydentem organizacji, a M. Carlier'a, belgijczyka, wice-prezydentem i John'a Ondergeest, holandczyka, drugim wice-prezydentem.

Ze świata

Według wiadomości otrzymanych tutaj, nowy gubernator hiszpański w Marokko ogłosił rozkaz wstrzymać wszelkie dalsze najazdy lotnicze na obozy dawnych powstańców marokańskich, co dowodzi, że akcja wojsk hiszpańskich przeciw marokańskim właściwie się zakończyła względnie została przerwana na czas trwania rokowań pokojowych.

* * *

Juanna Sorrotea podeszła wiekiem samotniczka popełniła orzginalne samobójstwo przez spalenie się na stosie drzewa zbudowanym w swojej wiejskiej kuchni polaszym poprzednio obficie naftą. Dzięki kamiennej podłodze i niskości stosu i natychmiastowemu zauważeniu podejrzanego ognia w domu samotnicy, dom został uratowany przez sąsiadów.

* * *

Pres. Rady ligi Narodów Dominico De Gama wystosował do rządów wszystkich państw członków Ligi Narodów list z prośbą aby przeprowadziły szczegółowe badanie planu zgromadzenia Ligi Narodów w sprawie wzajemnych gwarancji państw, które mogłyby umożliwić ograniczenia zbrojeń.

* * *

Gener H. E. Gourand francuski gubernator Syrji został mianowany członkiem najwyższej francuskiej rady wojennej na miejsce gen. Maistre, który zmarł przed kilku tygodniami. Skutkiem nominacji gen. Gourand—prawdopodobnie będzie zwolniony z urzędu gubernatora Syrji i powołany do Paryża.

PASTOR-MORDERCA SKAZANY NA DOŻYWOTNIE WIĘZIENIE

STATESBORO, GA., 2 listopada. — E. Paddick, młody metodyski pastor został uznany winnym zbrodni morderstwa w pierwszym stopniu popełnionego na swojej teściowej Lou Dixson i skazany na dożywotne więzienie.

W obawie przed faszystami włoskimi

ODZNACZENIE SUPERINTENDENTA BURSCHEGO

WARSZAWA (poczta). — Prezydent ministrów prof. Nowak w obecności i ministra spraw wewnętrznych p. Kamieńskiego i podsekretarza stanu Prezydjum Rady Ministrów p. Studzińskiego wręczył order komandorski Polonia Restituta superintendentowi kościoła ewangelicko - augsburskiego, Juljuszowi Burschemu. Wręczając, prezydent ministrów wygłosił przemówienie, w którem podkreślił zasługi p. Burschego, polegające na utrzymywaniu polskości w kościele ewangelickim.

25,000 W SPADKU PO ŚMIERCI KOTA

BOSTON, 2 listopada. — Przed 18 laty umierając panna Elen Barnard, zapisała cały swój majątek na utrzymanie 7 małych kotów, dwuch psów, dwuch kanarków i jednej papugi. Jeden z kotów, mimo gorącego pragnienia krewnych zmarłej dziwaczki, żył przez 18 lat i dopiero przedwczoraj schodząc z tego świata otworzył drogę spadkobiercom do podziału majątku wartości 25,000 dol., używanego dotychczas na utrzymanie ulubieńców zmarłej dziwaczki.

STRAJK TKACKI W MANCZESTER, N. H. CIĄGLE NIEZAŁATWIONY

Kompanje odrzuciły pośrednictwo biskupa Guertina

MANCHESTER, N. H., 2 listopada. — Zarząd wielkiej fabryki tkackiej Amoskeag Manufacturing Co. odrzucił dzisiaj propozycję biskupa rzymsko-katolickiego Guertina, przyjętą przez strajkujących robotników dla zakończenia od 8 miesięcy trwającego strajku. Według propozycji biskupa Guertina, robotnicy godzili się na 51 godzinny tydzień pracy z zatrzymaniem dawnej skali płacy i przyjęcia do pracy wszystkich strajkierów.

BUŁGARJA OTRZYMA Z POWROTEM ZACHODNIĄ TRACJĘ

WIEDEŃ, 2 listopada. — Rząd serbski z nieukrywaną skwapliwością przyjął propozycję zgody rządu bułgarskiego premjera Stambulińskiego dla usunięcia dotychczasowych nienawiści powstałych pomiędzy Bułgarją i Serbją po drugiej wojnie bałkańskiej a wzmożonych do najwyższego napięcia przez ponowne zaatakowanie Serbji przez Bułgarję podczas wojny wszechświatowej.

Rząd serbski zachowujący się z niezwykłą powściągliwością wobec wszystkich propozycji bułgarskich pojednania się dwuch narodów, zmienił nagle swoje zapatrywanie po zmianie rządów we Włoszech i ujawnionej zaborczości faszystów włoskich, tym groźniejszej, że włosko-serbski traktat pokoju nie został jeszcze ratyfikowany.

Według wiadomości pochodzących z wiarygodnych źródeł, rząd serbski zdecydował się pojednać z Bułgarją, dla zabezpieczenia sobie tyłów na wypadek inwazji Dalmacji przez wojska włoskie, które się jeszcze nie usunęły z ostatniej strefy w okolicy miasta Zara.

Serbja zgodziła się by Bułgarja otrzymała z powrotem Zachodnią Trację zagarniętą przez Grecję dla uzyskania dostępu do morza Egejskiego.

ULSTERCZYCY PRZENOSZĄ KWESTJE GRANICZNE DO WALKI WYBORCZEJ

DUBLIN, 2 listopada. — Organizacje polityczne prowincji Ulster przeniosły kwestje sporu granicznego pomiędzy prowincją Ulster a wolnem państwem Irlandji, która ma być niezadługo załatwiona, — na arenę walki zaborczej, domagając się od swoich kandydatów wyraźnego opowiedzenia się za aneksją do Ulster wszystkich spornych terenów. Na skutek deklaracji parlamentu prowincji Ulster, że nie chce należeć do związku z wolnem państwem Irlandji, sześć powiatów nadgranicznych według tajnych klauzuli pokoju irlandzko angielskiego mają zostać przyłączone do wolnego państwa Irlandji.

LENIN ZNOWU NA WIDOWNI PUBLICZNEJ

Mówił wczoraj poraz pierwszy od kilkunastu miesięcy

MOSKWA, 2 listopada. — Bolszewicki rząd rosyjski nabrał obecnie nadziei, że Lenin, który poraz pierwszy od kilkunastu miesięcy przemawiał wczoraj publicznie, wróci do dawnego zdrowia. Lenin zjawił się przed bolszewickim parlamentem niezapowiadany i mówił z siłą i pewnością siebie, wyrażając radość ze zwycięstwa bolszewickiego na Dalekim Wschodzie i wyrażając nadzieję, że podobne zwycięstwo odniesie rząd bolszewicki na Bliskim Wschodzie.

Anglja odda St. Zjedn. długi

LONDYN, 2 listopada. — Nowy angielski minister finansów Stanley Baldwin oświadczył dzisiaj, że pierwszym obowiązkiem angielskiego ministra finansów będzie oddanie co do centa wszystkich długów, jakie Anglja jest winna Stanom Zjedn.

Minister Baldwin stwierdził także, że Anglja będzie się starała utrzymać nadal związek aljantów zawarty z Francją i Włochami podczas wojny wszechświatowej.

Śmierć dyplomaty amerykańskiego

RICHMOND, Va., 2 listopada. — Th. Nelson Page, były ambasador Stanów Zjedn. do Włoch i wybitny dyplomata amerykański zmarł dzisiaj na udar serca.

Liberali odnoszą zwycięstwo w wyborach na Kubie

HAVANA, 2 listopada.a — W krajowych wyborach do izby reprezentantów i obsadzenia stanowisk gubernatorów wszystkich prowincji Kuby, partja liberalna odniosła świetne zwycięstwo nad kandydatami partji rządowej. Liberałom udało się nie tylko wybrać znaczną większość posłów do kongresu, ale także gubernatorów 6 prowincji. Oprócz tego liberali zdołali wybrać swojego przedstawiciela na majora miasta Havana, stolicy republiki Kuby.

KLĘSKA SOCJALISTÓW ANGIELSKICH W WYBORACH MIEJSKICH

W zarządach wielu miast socjaliści stracili zupełnie swoich przedstawicieli

LONDYN, 2 listopada. — Najważniejszym wypadkiem dnia są wybory do rad miejskich w wielkiej części miast angielskich. Według niezupełnych wyników uzyskanych z całego kraju, wybory w całym kraju przyniosły zupełną klęskę angielskiej Partji Pracy, która w samym Londynie straciła 149 radnych w 10 dzielnicach Londynu. W wielu miastach członkowie angielscy Partji Pracy nie zdołali wybrać ani jednego członka rady miejskiej. W przeszło 80 miastach Partja Pracy straciła 160 radnych miejskich.

Fabryka armat wyrabia skrzynki pocztowe

WASHINGTON, 2 listopada. — Wielka fabryka armat w Washingtonie została zamieniona na fabrykę skrzynek pocztowych, których nowa fabryka już wyrobiła 100 sztuk i dostarczyła Departamentowi Poczty do rozesłania po miastach którym było brak skrzynek pocztowych. Departament poczty mając własną fabrykę skrzynek pocztowych po trafi uniknąć wielkiego zdzierstwa fabrykantów, którzy rządowi liczyli ogromne sumy za zwykłą skrzynkę pocztową.

SOBOTA DNIA 4-GO LISTOPADA 1922 ROKU
Początek o godzinie 8-ej wieczorem

Tow. Śpiewu Dzwon Zygmunta w Brooklynie, N. Y.
URZĄDZA
KONCERT I BAL
Siły śpiewacze Brooklyńskie i z okolicy wezmą udział
W SALI SOKOŁA
188 Grand Str., Brooklyn, N. Y.
POCZĄTEK O GODZ. 8-EJ WIECZ.
MUZYKA PROF. J. WAPNOWSKIEGO
Cena Biletu 50 centów

BACZNOŚĆ ELIZABETH, N. J.!
DZISIAJ! :-: DZISIAJ!
WIEC STOW. MECH. POL.
odbędzie się
W SALI DOMU POLSKIEGO, 111 First avepue
Przemawiać będzie ob. S. RAYZACHER, plenipotent S. M. P., który przyjechał z Polski
Początek o godz. 7:30 wieczorem

Nowy Swiat

Owned and published daily and Sunday by the NOWY SWIAT PUBLISHING CO., Inc.

MEMBER A. B. C.

DR. B. KUŁAKOWSKI .... President and Editor
W. BŁAZEWICZ .... Managing Editor
M. F. WĘGRZYNEK, A. B. .... General Manager

Dziennik wydawany przez Spółkę Wydawniczą „Nowy Świat", Inc.

Entered at New York, N.Y. Post Offices as second class mail matter

NOWY SWIAT PUBLISHING CO., Inc.
DR. B. KUŁAKOWSKI .... Prezydent i Redaktor
W. BŁAŻEWICZ .... Redaktor Zarządzający
M. F. WĘGRZYNEK .... Zarządca

SUBSCRIPTION RATES (Outside of New York City)		PRENUMERATA (Na prowincji)	
Daily Excluding Sunday		Codziennie z wyjąt. niedzieli.	
One Year	$5.00	Rocznie	$5.00
Six Months	$2.75	Półrocznie	$2.75
Sunday Only		W niedzielę tylko	
One Year	$2.25	Rocznie	$2.25
Six Months	$1.25	Półrocznie	$1.25
Daily and Sunday		Codziennie i w niedzielę	
One Year	$7.00	Rocznie	$7.00
Six Months	$4.00	Półrocznie	$4.00
NEW YORK CITY		W NEW YORKU	
Daily Excluding Sunday		Codziennie z wyjąt. niedzieli.	
One Year	$8.00	Rocznie	$8.00
Six Months	$4.50	Półrocznie	$4.50
Sunday Only		W niedzielę tylko	
One Year	$2.75	Rocznie	$2.75
Six Months	$1.50	Półrocznie	$1.50
Daily and Sunday		Codziennie i w niedzielę	
One Year	$10.00	Rocznie	$10.00
Six Months	$6.00	Półrocznie	$6.00

MAIN OFFICE:
24 UNION SQUARE, NEW YORK, N. Y.
..Telephone: Stuyvesant 5493.

BROOKLYN BRANCH:
536 Manhattan Avenue.

MUSSOLINO I DMOWSKI

Endek włoski, imć Musolino, nie potrafił pozyskać zaufania ludzi, szanujących prawo, mimo, że włożył na głowę cylinder, a czarną koszulę anarchistów i bundystów surdutem dyplomatycznym zastąpił, naiwnie sądząc, że cylinder i surdut są oznakami nabytego prawa. **Spotkał go szpetny despekt ze strony dwuch hrabiów i jednego socjalisty, od porządku prawnego własności prywatnej i porządku prawnego własności unarodowionej, protestujących jednakowym giestem przeciw czasowej własności rzezimieszka, który słabą władzę królewską potrafił zteroryzować cyrkową paradą czarnych koszul.**

Poseł Włoch przy rządzie francuskim, hrabia Sforza, poseł Włoch przy rządzie waszyngtońskim, hrabia Ricci i poseł przy rządzie berlińskim, p. Frascati podali się dymisji, nie chcąc mieć nic wspólnego z rządem awanturników faszystowskich.

Obraził się Mussolino, noszący imię chrzestne w kościele katolickim „Benita" czyli „błogosławionego" przez włoskich księży Lutosławskich, Icków i Teodorowiczów. Napisał od ręki list do hr. Sforzy, wyrzucając mu, że wprowadza go w kłopot, nie czekając wcale na określenie polityki, którą on Mussolino ma zamiar reprezentować.

Cudne to wyznanie! **Zdobył napadem nocnym Mussolino władzę i jeszcze sam nie wie, co z nią zrobi! Może będzie konserwatystą, może liberałem, może znów socjalistą zostanie. Dla Mussolinów przekonania są jedynie przebraniem. I „brak celu uświęca środki" jak mówił Endek w szopce Boya.**

Typy ludzkie są niezmienne. Pomiędzy Mussolinem, a Dmowskim jest tylko różnica ta, że Mussolino w swym dążeniu do skradzenia władzy miał na drodze słabiuchnego Wiktora Emanuela, a Dmowski jedynego wielkiego człowieka w Europie—Piłsudskiego.

Kurjer Poranny podaje opis zamachu Dmowskiego, usiłowanego w chwili, gdy bolszewicy byli pod Warszawą. Posłuchajmy: :

„P. Roman Dmowski odezwał się. Zmusił go do tego p. Rossét opowiadaniem o pewnym mało znanym epizodzie z roku 1920 z **dni poprzedzających zakładanie przez p. Dmowskiego drugiego rządu w Poznaniu, dokąd się schronili** z Warszawy **przed bolszewikami przywódcy Endecji z marszałkiem Trąmpczyńskim na czele.**

P. Dmowski opowiada, że na posiedzeniu Rady Obrony Państwa nabrał przekonania, iż „Naczelny Wódz stracił wiarę w armję" (!) a to dlatego, iż się nie zwierzał przed Radą Obrony Państwa w obecności p. Dmowskiego z „planu ratowania sytuacji' i że jakoby (w odpowiedzi o ile wiemy na napaści na armję) miał powiedzieć, że „społeczeństwo chore więc i armja chora". P. Dmowski przyznaje, że zażądał wtedy „powołania do kierowania wojną inego człowieka" (!) P. Dmowski opowiada dalej:

„Gdy Naczelnik Państwa odpowiedział, że pozostawia Radzie Obrony zdecydowanie, czy ma zostać czy się całkowicie usunąć i wyszedł z sali, nastąpiła wymiana zdań między członkami Rady, w której nikt nie poparł mego zdania (!) a minister Sapieha rzucił okrzyk: „Skupmy się przy Naczelniku Państwa!", który znalazł poklask ogromnej większości. Wytworzyła się atmosfera zdenerwowania (—oczywiście „zdenerwowania" przeciwko p. Dmowskiemu. Przyp. Red.), bardzo niepomyślna w trudnem a niebezpiecznem położeniu, gdzie trzeba chłodnej i rozumnej decyzji dla ratowania kraju. Spróbowałem tedy (!) wnieść nieco uspokojenia (!) i po powrocie do sali Naczelnika Państwa zabrałem głos i wskazałem, że nie chodzi o jego całkowite (!) usunięcie, ile że są w armji żywioły (!) osobiście mu oddane, na które usunięcie się jego mogłoby wpłynąć w tak trudnej chwili, w której wszystkie siły są potrzebne, w sposób niepożądany. Sambym (!) go więc prosił, żeby w tej chwili (!) nie ustępował".

Tak się skończył zamach stanu nr. 2, w którym już p. Sapieha — po poprzednich smutnych doświadczeniach — udziału brać nie chciał. P. Dmowski oświadcza, że po owem posiedzeniu „usunął się z Rady Obrony Państwa", ponieważ „ostatecznie się przekonał",' że „nie posiada ona dostatecznej samodzielności, aby obroną państwa pokierować"'. Wyjechał czemprędzej z przeznaczonej na zagładę Warszawy, aby tworzyć drugi rząd w Poznaniu. Tam się dowiedział w osłupieniu, że Piłsudski rozgromił wroga i odniósł wiekopomne zwycięstwo. Odtąd jak obrażony Achilles przestał się nawet pokazywać w Sejmie i raz tylko „obowiązek narodowy" zmusił go, aby przyjechać i głosować przeciwko monopolowi tytuniowemu w obronie tytuniowych paskarzy. Obrona „Patrji" w 1922 r. równie mu się nie udała, jak „obrona Ojczyzny" w 1920. Widocznie ten „pech" tak go zniechęcił, że obecnie nie postawił nawet swojej kandydatury ustępując miejsca dzielniejszym „obrońcom Ojczyzny i Patrji" — Gdykom, Ilskim, Strońskim oraz współpracownikom pani Lewentalowej".

Tyle Kurjer Poranny. Polski Mussolino **stchórzył przed skutkami podania się Naczelnika do dymisji. Polska nie jest Włochami, gdzie hecarze i szalbierze** komedjanci mogą bezkarnie w swe ręce władzę porywać. **Mussolino siedzi na Kapitolu Rzymskim, a Dmowski w hotelu poznańskim i Paderewski w hotelu Gotham. We Włoszech panuje teror, a w Polsce prawo.**

Bronisław D. Kułakowski.

Z CHWILI

KWESTJE PŁAC DLA ROBOTNIKÓW

Wydział Kolejowy Pracy w Chicago odrzucił żądanie unji regulowania płac robotników na podstawie skali cen żywności i przedmiotów użytku codziennego. Większość, złożona z przedstawicieli magnatów kolejowych i tak zwanej „public" mających niby reprezentować bezstronny ogół, nazwała żądanie komunistycznem i orzekła, że wprowadzenie go w czyn doprowadziłoby do ruiny koleje i cały przemysł w Ameryce.

Ci panowie są za jaknajmniejszemi płacami i twierdzą (nietylko zresztą w Ameryce) że dobrobyt powróci wtedy, gdy robotnik będzie otrzymywał głodowe płace, a dwanaście godzin na dobę pracował.

Kiedyś takie rozumowanie miało pewne uzasadnienie. Ale dzisiaj?

Toż pierwszy z brzegu ekonomista powiada, że obniżanie płac robotnikom, to obniżanie skali jego życia, a obniżanie skali życia, oznacza wstrzymanie kupna i używanie przedmiotów, przez miljony odbiorców.

Szczególniej w Ameryce, robotnik jeżeli dużo zarabia, to dużo wydaje. A trzeba pamiętać, że w Stanach Zjednoczonych około 30 miljonów osób żyje z pracy rąk, lub mózgu.

Te 40 miljonów kupuje. Ale kupuje w stosunku do zarobków. Jeżeli zarobki będą małe, to towary będą leżeć w sklepach, a fabryki muszą ograniczać produkcję.

Jest więc jasnem jak słońce, że obcinanie płac robotnikom jest nonsensem i nie tylko przemysłowi nie pomaga, ale przeciwnie go rujnuje. Żądanie unji aby płace były regulowane według pewnej normy skali życiowej i w stosunku do cen istniejących w danej chwili na rynku, jest mądre i w sytuacji obecnej jaką przeżywa przemysł amerykański jedynie słuszne i sprawiedliwe.

Nie rozumie tego kapitał. Ciągle zapomina, że żyjemy w wieku dwudziestym i po wielkiej wojnie.

* * *

WSPANIAŁOMYŚLNY P. KORFANTY

Na posiedzeniu Sejmu górnośląskiego dnia 17 października p. Adalbert Korfanty oświadczył, że klub enedcki, który ma większość w Sejmie: **„nie będzie nigdy dążył do ścieśnienia (!) kompetencji Sejmu warszawskiego".**

Ważmy jaki to p. Korfanty wspaniałomyślny.

Zapewnia, że klub jego łaskawie będzie tolerował kompetencje Warszawy. Jeżeli wyrażenie wyżej przytoczone jest dokładne, a pewnie tak jest, bo podały go odpowiedzialne pisma w Warszawie, należałoby go traktować jako obelgę rzuconą pod adresem rządu Rzeczypospolitej.

Słusznie tedy odpowiedział Korfantemu poseł socjalistyczny Biniszkiewicz, że mowy być nie może o jakichś kompetencjach, bo P. P. S. nie stoi na stanowisku odrębności dzielnicowej. I tak się osobliwie stało, że socjalista i „międzynarodowiec dał lekcję patentowanemu „patrjocie narodowemu" o niepodzielności państwa polskiego.

* * *

ARYSTOKRATYCZNA ANGLJA

Wielka Brytanja nie może się dotychczas obejść bez arystokracji. Dowodem tego gabinet Bonar Law'a, gdzie znajdują się dwaj książęta, trzej markizi, czterej lordowie, trzej wice-hrabiowie i sporo innych parów.

Kandydaci pracy drwią sobie z lordów, ale Anglja jak widać ich lubi.

* * *

SZLACHETNA SAMOBÓJCZYNI

Ludzie zabijają jedni drugich i popełniają samobójstwa. Wypadków jest tak wiele, że publiczność czytająca gazety tylko „sensacyjne" wybiera.

Niejaka pani. C. Kimball w Patterson N. J. pozbawiła się życia, odkręcając w mieszkaniu kurek gazowy. Na stole pozostawiła dolara dla gospodyni za zużycie gazu.

Szlachetność samobójczyni zasługuje na wzmia

FRASZKI CODZIENNE

(Socjaliści i heretycy pomagają hallerczykom. — Dziad kościelny w obronie kapłanów. Obawa sokołów. — Nowa bajka endecka. — Cud we Wilkes-Barre). —

Dziwne rzeczy się dzieją na świecie! W pismach redagowanych przez oficerów hallerczyków, czytamy stale, iż największymi wrogami żołnierza polskiego są socjaliści, ludowcy i heretycy, zdala od św. kościoła żyjący.

Tymczasem pokazuje się coś zupełnie innego.

Oto w Milwaukee, gdzie znajduje się tak zwany Komitet Obywatelski i gdzie żeruje kilku księży rzymsko-polskich, zajął się po trzebującymi pomocy hallerczykami komitet, w którym niema ani jednego wydziałowca, ani księdza rzymskiego

Na wiecu przemawiał reprezentant socjalistów, Kowalski, ks. narodowy Padewski i ks. baptyski Sołtys. A zatem sami heretycy, którzy podług teorji wszelakich kundlów plebanijnych muszą iść do piekła na całe wieki!...

* * *

Były dziad kościelny, redagujący „Polonję" w Cleveland, ogromnie się oburza na lewicę za to, że ta gromi polityjących księży.

Pan Ajotes tak pisze:

„W tych ich zamiarach najpoważniejszą przeszkodą do ich przeprowadzenia to religja, która przecie zabrania kraść, rabować, cudzołożyć no i dopuszczać się innych szelmostw w jakich socjaliści się lubują. Że zaś nauczycielami religji są kapłani, więc w nich naprzód godzą czerwoni towarzysze. Wiedzą o tem choćby i z Pisma świętego, że uderzając w pasterzy rozproszą owce, uderzają coraz natarczywiej".

* * *

Pan Ajotes, wylizujący rondle na plebanjach polskich, wie bardzo dobrze, co warci są ci pasterze, którym socjaliści, czy ludowcy, owce rozpraszają.

Ae że pismo święte każe uderzać w takich pasterzy i owce im rozpraszać, to nie wina socjalistów, bo oni biblji nie pisali, a zresztą o to właśnie idzie, aby nie było takich głupich owiec, z których każdy pleban wełnę strzydz może.

Nie będzie głupich owiec, to i pastuchów zabraknie. Wezmą się do uczciwej roboty i będzie wszystko w porządku.

* * *

W organie sokolstwa znajdujemy duży artykuł agitacyjny, w którym czytamy między innymi:

„Sokolstwu rozchodzi się przedewszystkiem o zgromadzenie pod swym sztandarem jak największej liczby robotników polskich, aby mieć jak najobfitszy materjał, z któregoby mogło wybierać w przyszłości kierowników swoich, ażeby z czasem znikła dotychczasowa konieczność rozglądania się przy każdych wyborach urzędników sokolich za „inteligentami", których nie zawsze do najlepszych sokołów zaliczyć można, a przez to cierpią sprawy sokole, bo prowadzą je ludzie cierpiący na brak głębszego poczucia sokolego".

* * *

Zupełnie niepotrzebnie tłomaczy się „Sokół" przed zarzutem, iż ma zarząd, składający się z inteligentów, gdyż tego nigdy nikt nie twierdził. Czyniono w swoim czasie Pittsburgowi różne za rzuty, ale nikt mu nie zarzucał zbytku inteligencji.

* * *

Tutejsze pisma wydziałowo-katolickie z ogromną lubością powtarzają za endecką gazetą plotkę, jakoby polski minister spraw wojskowych, Sosnkowski nabył w Wielkopolsce majątek ziemski za trzy miljardy marek.

Podług tego źródła „klucz porażyński kupił od braci Beyme generał Sosnkowski na spółkę z niejakim Szczerbińskim. (Nazwisko Szczerbińskiego w Wielkopolsce ani w Królestwie nie jest znane. Szczerbiński będzie prawdopodobnie szwagrem p. Józefa Piłsudskiego, gdyż pani Piłsudska jest z domu Szczerbińska. — Przyp. Red.).

Pertraktacje o kupno tego majątku toczyły się od dłuższego czasu, od maja tego roku. Pan Sosnkowski w maju mógł tylko połowę tej sumy zapłacić, a obecnie przez przystąpienie Szczerbińskiego do spółki, cena kupna została uzupełnio:

Nowa ta historyjka ma na celu wbić szpilkę Naczelnikowi i prawdopodobnie należy do rzędu tych plotek, jakie endecy stale podawali o zakupionych na księżycu majątkach Daszyńskiego, Moraczewskiego i Klemensiewicza.

Chociaż ostatecznie nie byłoby nic dziwnego w tem, że generał Sosnkowski mógł kupić majątek za sumę marek polskich, równającą się dziś około 160 tysiącom dolarów, zwłaszcza gdy uczynił to do spółki z kuzynem swoim, Zdzisławem Szczerbińskim, najbogatyszym fabrykantem mebli w Warszawie.

Pozatem żona generała Sosnkowskiego, z domu księżniczka Woroniecka, jest wcale zamożną.

Ale wszystko to jest drobiazgiem dla bandytów prasowych, godzących z za płotu w głowę państwa.

* * *

W pismach katolickich czytamy taką wiadomość z Wilkes-Barre:

„Kościół Marji Panny w którym jak donoszono objawił się cud został zamknięty dla ciekawych tłumów. Zjawisko cudowne zależało na tem iż w niszy po nad tabernaculum ukazała się figura Chrystusa. Ks. proboszcz Curzon twierdzi, iż, zjawisko to spowodowane środkami całkiem nauralnem i dlatego kościół zamknął dla ciekawych, ażeby zapobiedz przybyciu ludzi z innych miast. Obliczają, iż przeszło 50,000 przybyło zobaczyć zjawisko".

* * *

Polsko- rzymscy księża mają prawdziwego pecha! Coby to za business był, gdyby się któremu z nich Pan Jezus objawił! Ile to pieniędzy naskładaliby ojcowie: Kowalewski, Kurkowski, Kasaczun, Gryczka i jak się tam jeszcze wszystkie wilkersbarskie klechy nazywają!...

Standard Bank

55 Ave. B, Cor. 4th St. New York City

ZAPRASZA KOLONJĘ POLSKĄ JAK NAJLICZNIEJ DO ODWIEDZANIA SWEGO POWIĘKSZONEGO LOKALU.

Z OKAZJI

UROCZYSTOŚCI I OTWARCIA

PRZEBUDOWANEGO I PODWÓJNIE POWIĘKSZONEGO POMIESZCZENIA

daje dla zachęty swoim Kostumerom na święta

Bożego Narodzenia

możność przesłania pieniędzy do kraju w Polskich Markach po niebywałej niskiej cenie

STANDARD BANK

Przesyła do kraju Amerykańskie Dolary (co możemy udowodnić pokwitowaniami z kraju z własnoręcznymi podpisami) i doręcza takowe do rąk odbiorcy na ostatniej stacji pocztowej, pod gwarancją w przeciągu 20-tu dni, a jeżeli telegraficznie to w 3-ch dniach.

STANDARD BANK

Posiada w kraju swoje własne Oddziały Bankowe, które punktualnie zajmują się doręczaniem przesłanych pieniędzy do rąk odbiorcy.

KORZYSTAJCIE Z PRAWDZIWEJ SPOSOBNOŚCI!

SPRZEDAŻ SZYFKART NA WSZYSTKIE LINJE OKRĘTOWE

NA NADCHODZĄCE ŚWIĘTA

BOŻEGO NARODZENIA

STANDARD BANK odprawia do kraju pasażerów dużemi grupami na najlepszych pośpiesznych okrętach. — Wyrabia paszporty do podróży bezpłatnie.

STANDARD BANK

Jest oficjalnym Depozytorjum Funduszów Stanu i Miasta Nowego Yorku, — przyjmuje oszczędności i płaci procent dwa razy rocznie. Złożone Oszczędności zwraca na każde żądanie, bez uprzedzenia.

Zasoby ponad $3,000,000.00

STANDARD BANK

Sprowadza z kraju Krewnych i wyrabia odpowiednie, potrzebne dokumenty, — a Przedstawiciel Banku w kraju, udzieli pasażerowi swej pomocy i niezbędnych szczegółowych informacji. Przy Banku znajduje się Biuro Notarjalne, które załatwia wszelkie sprawy sądowe, a także wyrabia dokumenty starokrajowe i tutejsze.

Bank otwarty każdodziennie do godziny 8-mej wieczór.

Zwracajcie się z żądaniem wszelkich informacji, ustnie lub piśmiennie, pod adresem:

STANDARD BANK

55 Ave. B, Cor. 4th St. New York City

Odpowiedzi Redakcji

Czytelnikowi z Throop, Pa.— Zwróćcie się sz. ob. do księgarni polskiej, Polish Book Imp. Co. 83 — 2nd Ave., albo Polska Agencja, 30 Union Square, w New Yorku.

Czytelnikowi z Bridgeport,— Conn. — Sąd może was zmusić sz. ob. do utrzymania córki i jej dziecka, ponieważ matka jest niepełnoletnia i niema opieki.

Czytelnikowi K. W. z New Yorku. — Żadnego zamachu na Naczelnika Piłsudskiego w Rumunji nie było. W starciach z bandami ukraińców poległo kilkunastu oficerów i żołnierzy, ale nazwiska, które sz. ob. podajecie w liście nie widzieliśmy w pismach krajowych.

WYNIK WYBORÓW DO SEJMU KOWIEŃSKIEGO

KOWNO. — Wybory do sejmu litewskiego dały wynik następujący: Demokracja chrześcijańska otrzymała 44 proc. głosów, socjaliści ludowi 33 proc., demokraci socjalni 10 proc., żydzi 5 proc. i polacy 1 procent.

Telefon: 2766 Market.
WOJCIECH RUCKI
Notarjusz Publiczny, Komisarz spraw realnych. — Wyrabiam akta prawne, wysyłam pieniądze do Polski; sprzedaję karty okrętowe; domy na dogodne spłaty. — Asekuruję od ognia domy i meble i t. p.
86 Tyler Street, Newark, N. J.

SZWEDZKO-AMERYKAŃSKA LINJA 24 STATE ST., NEW YORK
DO GDAŃSKA
Szybka obsługa pasażerska z New Yorku do Gdańska przez Gothenburg, lewo- się, cała droga wodą. Pasażerowie zmieniają z okrętu na okręt w Gothenburgu.
ODJEŻDŻAJĄ Z NEW YORKU
S. S. STOCKHOLM .... 25 listopada
S. S. DROTTNINGHOLM .. 9 grudnia i 13 stycz.
DO GDAŃSKA $106.50 — Podatek wojenny $5.
Podróż trwa 12 dni. Pasażerowie trzeciej klasy jadą w kabinach na 2—4 osób.
Nie potrzeba Szwedzkiej wizy.
Po bliższe informacje o paszportach zgłosić się do lokalnych agentów.

PIENIĄDZE W DOLARACH I MARKACH. WYSYŁAMY DO POLSKI NAJTANIEJ I NAJPRĘDZEJ.
SZYFKARTY NA GDAŃSK I INNE PORTY sprzedajemy na wszystkie linje. Specjalną opieką otaczamy rodziny i przybyłych z tądziej.
SPROWADZAMY KREWNYCH Z POLSKI
POLISH TRAVEL BUREAU (INTERNATIONAL TRAVEL BUREAU)
136 East 42nd Street. New York, N. Y.

Rób

zwykłe potrawy lepiej a zaoszczędzisz

Używajcie rodzynków, by zwyczajne potrawy były więcej apetyczne, a oszczędzicie rachunków grosernika.
Dodawajcie przysmaku rodzynkowego do Waszych ryżowych budyniów i budyniów z chleba.
Podawajcie duszone rodzynki z oatmeal, a pozyskacie sobie dziatwę.
Nie zawsze zapach jest kosztowny. Użyjcie CZAR rodzynków.
Sun-Maid Rodzynki nie powinny Was kosztować więcej, jak następuje:
Oczyszczone z ziarnek (15 oz. nieb. pacz.) 20c
Bez ziarnek (15 oz. czer. pacz.) 18c
Oczyszczone z. ziarnek i bez ziarnek (11 oz.) 15c
Zawsze proście o

Sun-Maid Rodzynków

Znany tutejszy Adwokat i Notarjusz
JÓZEF HELLER
233 E. 24-TH NEW YORK CITY
bawiący czasowo w Polsce przyjmuje zlecenia dla Polski i innych państw Europy we wszelkich sprawach. Zgłoszenia przyjmuje powyższa kancelarja

DOBRE ZĘBY
to znaczy
DOBRE ZDROWIE
Wasze zęby badane DARMO przez
DR. J. MUSCOTT
DENTYSTA CHIRURG
720 Lexington Ave. róg 58th St., N. Y.
Mówię po polsku.
Tel. Plaza 6683.

J. HELLER
Adwokat i notarjusz
przyjmuje wszelkie sprawy amerykańskie jakoteż staro-krajowe w swojem biurze przy 233 E. 14th St., New York City. Bezpłatna porada prawna między 6-tą a 8-tą wieczorem

DR. BRYAN
333 EAST 17 UL., NEW YORK CITY
(pomiędzy 1 a 2 Ave.)
Leczy chroniczne choroby, krwi, nerwów, nerek i pęcherza mężczyzn wyłącznie.
Godziny:
9 rano do 8 wieczór. — W niedziele od 9 rano do 1 po południu.

Telefon: Orchard 1821.
JÓZEF HALICKI, M. D.
LEKARZ
GODZINY:
12 do 2 po południu.
6 do 8:30 wieczór.
W niedziele do godziny 2-ej po poł.
311 E. 10th Street
NEW YORK

Dr. B. E. COOK
CHOROBY OCZU, USZÓW, GARDŁA I NOSA
GODZINY:
Od 4 popoł. do 7 wieczór.
Rano i w niedziele na zamówienia.
36 West 32 ul.
NEW YORK CITY
Tel. Schuyler 6177

Tel.: Dry Dock 2828.
Dr. M. A. Iogolevitch, M. D.
Lekarz
69—2nd Ave., New York City
Specjalność
Leczenie elektryką i diagnoza za pomocy X-ray.
Godziny:— 9—12 rano, 4—8 po południu.

Nie omińcie tej sposobności

75. Kurs za $50, w tym tygodniu
INSTRUKCJA AUTOMOBILOWA
MŁODZIEŃCZE!
Jeżeli jesteś bez pracy, przyjdź do nas i naucz się fachu abyś nie potrzebował oglądać się ustawicznie za zwykłą pracą. Nauczysz się dobrze płatnego fachu, zarabiając od 40 do 50 dolarów tygodniowo, po otrzymaniu patentu, który ci absolutnie gwarantujemy.
PAMIĘTAJ!
Nim wydasz pieniądze na naukę, przyjdź i zasięgnij informacji od polskiego instruktora w międzyczasie oglądając nasze najnowsze automobile, przekonaj się, jak uczymy naszych uczniów.
146 West 56th Street
NEW YORK CITY

ARENA AUTO SCHOOL

BEZ POSADY!
Uczniowie nasi dziś pracują i są szczęśliwi, gdyż nauczyli się fachu i zarabiają dziś od 25 do 50 dolarów tygodniowo.
SZKOŁA NASZA
posiada 6 systemów automobilów ostatnich modeli z 1921 r., na których uczymy po polsku kierowania, jazdy i mechaniki. *Kurs trwa do 4ch tygodni.*
Dostarczamy posady. Uczcie się fachu, który popłaca. Dla pracujących szkoła otwarta w niedzielę.
Piszcie po katalog darmo dos
ARENA AUTO SCHOOL
151 Wet 54th St., New York

National Auto School

220 EAST 14th STREET
Blisko Trzeciej Avenue
Dajemy najtańsze kursa we własnym języku, ucząc naprawy i jazdy na automobilach ostatniej konstrukcji. Gwarantujemy otrzymanie pozwolenia. Klasy otwarte dziennie i wieczorem.
KOMPLETNY KURS $25.00

„VERTE"

(Ciąg dalszy)

—Nie, nie... Proszę mnie tylko zaprowadzić.

— Służę pani. Artur czyta w salonie. Może pani podać ramię. Pani się chwieje, pani słabo?

— Nie. Dziękuję, pójdę sama.

Anglik sprowadził ją jednak ze schodów na dolny korytarz, był dla niej z taką atencją, jak dla królowej, sam widocznie poruszony.

Przy drzwiach salonu zatrzymali się. Elża zbladła i oparła się ciężko o ścianę. Ashley, jakby dla uspokojenia, pocałował ją znowu w rękę... i nagle otworzył drzwi. Weszła prędko nerwowym ruchem, stanęła. Drzwi się za nią zawarły. W głębi, pod oknem, Artur siedział na fotelu, odwrócony profilem, czytając książkę. Przed nim leżał na stole stos książek i pism. Otaczał go sinawy obłok dymu z cygara.

— Czy to ty, James? — padło pytanie niskim barytonem.

Elża milczała, bezwładna, niezdolna poruszyć ustami.

Dovencourt-Howe szybko odwrócił głowę swoim charakterystycznym, feudalnym ruchem, i... głucha cisza. Książka wysuwała się wolno z jego ręki na dywan, dłoń drżącą przesunął po oczach, znowu spojrzał i, pochylony naprzód, wyszeptał zmienionym głosem:

— Elly...

— Nie ruszyła się tylko powieki opadły jej na oczy. Artur powstał już gwałtownie, uniesiony widokiem ukochanej postaci.

— Elly! — krzyknął i stanął przy niej. Porwał ją za ramiona, targnął.

— Elly, to ty... to ty?

Pochyliła się ku niemu, jak podcięta. Okrzyk zdumienia, niewiary, okrzyk szaleńczy wypadł z jego piersi.

— Elly moja!...

— Objął ją mocno, podtrzymał, przygarnął, wzburzony do dna duszy, osłupiały.

Upadła mu na piersi czołem, ukrytem wa własnych dłoniach, ale on odchylił jej twarz, prawie szorstko spytał:

— Elly, co to znaczy?...

— Przyjechałam do ciebie.

— Do mnie?

— Tak do ciebie.

— Więc ty... ty?...

Milczała.

— A on?...

— Zerwałam z nim listownie.

— Zerwałaś?

— Tak, uciekłam.

— Uciekłaś do mnie?

— Tak.

— Więc ty?...

— Jeśli chcesz mnie, to... jestem twoja.

— Elly jedyna! Zgniótł ją pierwszym uściskiem szału.

— Ty... ty moja. Więc mnie kochasz...

— Tylko ciebie, zawsze. Łudziłam się, męczyłam, ty zwyciężyłeś...

— Ukochana!

Nagle ujrzał lęk w jej oczach, drżenie całej postaci.

—Co ci... ty drżysz?

— Bałam się.

— Czego?...

— Czy cię zastanę... żywym.

— Więc otrzymałaś moje listy?...

— Tak, one mnie uświadomiły ostatecznie...

— Że ja cię kocham... — uśmiechnął się gorzko. — Och, dziecko. Czyż ty tej prawdy wcześniej nie znałeś?

— Tak, ale, że aż tak silnie...

— Nie sądziłaś, że ja bez ciebie, bez nadziei odzyskania ciebie żyć nie mogę i nie chcę, co? A jednak, Elly...

— To straszne, straszne. Gdy mi Izabella powiedziała wszystko, zrozumiałam, że moje życie tylko tu, że moje serce, dusza, że ja cała tylko do ciebie należę, chcę należeć i należałam zawsze, wmawiając w siebie inne uczucia. Chciałam cię wyrwać z duszy i... nie mogłam, nie mogłam.

Nagle zarzuciła mu ręce na szyję i tuliła twarz do jego ramienia.

— Jam twoja... twoja. Jeśli ty jeszcze chcesz?

Dovencurt spojrzał mocno w jej źrenice i rzekł z siłą:

— Wracasz mi życie, zdrowie, szczęście. Czy mi wierzysz?...

— Wierzę.

Ujął jej dłonie i, nisko pochylony, całował długo z niezmiernem uczuciem, pochłaniał je z wybuchem szczęścia i zachwytu.

— Umiłowana... jedyna, więc przyszłaś do mnie, wróciłaś, oddajesz mi siebie? Elly, więc już teraz przejrzałaś swoją duszę?

— Tak, wiem, że błądziłam, moja prawda tu, przy tobie jest i była. To niezwalczona moc.

Zgiął się i, przyklęknąwszy, ucałował jej kolana.

— Jesteś pierwszą i jedyną kobietą, przed którą ukląkłem. Szanuję ciebie, uwielbiam, czczę nadewszystko. Tyś moje błogosławieństwo życia.

Gdy powstał, był bardzo blady, na czole świeciły mu gęste krople potu. Elża zatrwożyła się, posadziła go troskliwie na kanapce i teraz ona, pomimo protestu, usunęła się do jego nóg. Kucnąwszy na dywanie, oparła głowę o jego kolana, on ją tulił do siebie, jak dziecko.

Po długiej chwili upojnej ciszy szepnęła:

— Czy pamiętasz te słowa: „Elly, pójdziemy razem w świat"?

— Pamiętam. I pójdziemy razem w świat, dziecko ty moje umiłowane.

Pochylony nad nią, ucałował gorąco jej czoło.

....

....

Elża, przedstawiona przez Artura przyjacielowi, jako narzeczona, podała mu ręce serdecznie,

— Panu z serca dziękuję za opiekę nad nim w chorobie. To była moja rola i, gdybym listy otrzymała wcześniej...

— Byłoby to zbawienie dla Artura. Nie ukrywam, że stan jego duchowy, a potem i fizyczny i duchowy był bardzo ciężki, bardzo groźny.

— Nie mówmy o tem teraz — przerwał Dovencourt — nie psujmy chwili jedynej w życiu.

— Przeciwnie — żywo odrzekł Ashley — tragizm poprzedzający chwilę obecną, może ją tylko wzmocnić i powinien uwiecznić. Wyratowałem Artura z pod motoru, ale czy pani wie, że mi to ciągle wyrzucał, do dzisiejszego dnia?... A przedtem, zanim wymyślił sobie ten piekielny sposób dla zachowania pozorów...

— James, proszę cię, daj pokój — zawołał Artur żywo i stanowczo, widząc wrażenie Elży.

Ona zwróciła się do narzeczonego.

— Czy ja życiem całem wynagrodzić ci zdołam tyle męki, tyle bólu.

Ujął jej dłonie i przytulił do ust swoich z gorącą pieszczotą.

— Wierzę, iż zdołasz, jedyna moja, bo już zrozumiałaś siebie.

Otulił ją spojrzeniem władczym; ale pełnym tkliwości.

Elża pod tym wzrokiem uczuła w duszy bezmiar szczęścia i czaru niebywałego.

Wieczorem na ich ucztę zareczynową zaproszony był kapitan statku „Isle en mer". Pijąc zdrowie narzeczonych, Francuz rzekł do Elży wesoło:

— A co, pani, fale elektryczne pomiędzy panią a słońcem Indji okazały się silne. Nieprawdaż?

— O tak, kapitanie, bo słońce Indji przyciągnęły aż do Adenu.

— Ja jestem poszkodowany z tej przyczyny, bo mi pani przed samym końcem podróży umknęła. Nie zobaczy pani Indyjskiego oceanu, a szkoda!

— Pojedziemy tam z żoną na jesieni, dążąc na polowanie w Indjach — rzekł Dovencurt. Zatęskniłem przez czas wojny do dżungli, a przytem chcę pokazać tobie, Elly, te knieje, w których tyle polowalismy z James'em. Mniemam — zwrócił się do przyjaciela — że nie odmówisz nam swego towarzystwa.

Ashley skłonił się z uśmiechem i spytał:

— Czy będziesz miał dawną wenę, Arturze?

— O, bezwątpienia! — zawołał Dovencourt.

Elża, zachwycona projektem, błysnęła ku nim wesołym uśmiechem.

(Ciąg dalszy nastąpi)

ZE ŚWIATA

Izba handlowa z Marsylji prosi inne izby handlowe francuskie o poniesienie wspólnych kosztów w celu wysłania delegatów do Rosji. Po co?

* *

Z powodu strajku górników zamknięto na Morawach i na Śląsku czeskim wszystkie szynki i restauracje.

* * *

Ceny produktów w Niemczech wzrosły w ciągu września o 106 procent.

* * *

W Paryżu otwarto pierwszą wystawę fryzjerów i perukarzy.

* * *

784 osoby przypłaciło życiem katastrofy kolejowe w Anglji w czasie od stycznia do październik, 1922.

ŚWIATŁO ELEKTRYCZNE CZYNI WASZE SKLEPY POWABNYMI

Światło elektryczne czyni Wasze sklepy więcej powabnymi. Dobrze oświetlony sklep jest zazwyczaj czyściejszy, towary są wystawione ku lepszej ich korzyści i cały wygląd sklepu wydaje się więcej modny i progresywny.

Nasze Tungsten Installment Bureau z przyjemnością Wam pomoże opracować plan, jak zainstalować elektryczność z najlepszą korzyścią i z tanim kosztem.

The New York Edison Company
At Your Service
General Offices: Irving Place and 15th Street

Lokale, gdzie elektryczne przyrządy są na wystawie dla wygody ogółu.

10 Norfolk St	124 West 42d St	362 East 149th St
10 Irving Place	151 East 86th St	555 Tremont Ave
	15 East 125th St	

Z BROOKLYNA

KONCERT TOW ŚPIEWU „DZWON ZYGMUNTA"

Koncert odbędzie się jutro, dnia 4-go listopada b. r. w sali Sokoła, 188 Grand St. w Brooklynie.

W koncercie wezmą udział z chórów śpiewaczych. Tow. Śpiewu „Lutnia" z Brooklyna, Tow. Śp. „Symfonja" z Brooklyna, chór krakowianek i krakowiaków z So. Brooklyna, Tow. Śp. „Chopen" z Bronx, N. Y.

Z artystów muzyki: prof. J. Wapnowski, wiolenczela; prof. Roszak — fortepjan, p-na Helena Sowińska — skrzypce, śpiew solo — p-na Aniela Baraniecka z Elmhurst, L. I. — sopran, p-na Halina Witkowska — sopran, kolega Flonjan Ciepierski — tenor, p. B. Matuszewski z South Brooklyna — baryton, koleżanka M. Urbanowicz i kolega R. Piotrowski — duet, koleżanki W. Gawrylak, C. Deskiewicz i koledzy: A. Ryniewicz, J. Serga — kwartet; Tow. Śp. „Dzwon Zygmunta, chór mieszany, chór żeński i chór męski.

Cześć Pieśni! Cześć!

KOŁO 75 „WYZWOLENIE"

Zawiadamiam niniejszem, że posiedzenie miesięczne odbędzie się dnia 3go listopada, 1922 r. w sali zwykłych posiedzeń, 76 North 6th St., Williamsburg.

Obecność szanownych obywateli jest bardzo pożądaną, ponieważ będzie omawiana sprawa od czytowa, jak również sprawa cegiełek i wiele innych.

Cześć!

Z. Garniewicz, sekr.

SOUTH BROOKLYN

W niedzielę o godz. 5 wiecz. w sali kościoła Św. Krzyża odbędzie się

Wiec Polityczno-Naukowy

„Czy kobiety polskie powinny brać czynny udział w polityce amerykańskiej" wygłosi ks. Wł. Trzepierczyński.

Wstęp wlony.

NAJWIĘKSZY SKLEP W GREENPOINT
BURDEN & CO.
783-89 MANHATTAN AVE., BROOKLYN

Te taniości na sobotę i poniedziałek TYLKO

DAMSKA SPODNIA BIELIZNA
Średniej wagi, — wycięta nisko w szyi, bez rękawów, sięgająca do kolan; regularne i extra wielkości — po
59c

DAMSKIE "ROOT" KOSZULE
Z ciężkiej wełny i bawełny; długie i krótkie rękawy; regularne i extra wielkości po
1.98

DAMSKIE "BLANKET" SZLAFROKI
Różne śliczne desenie w ciemnych i jasnych odcieniach, ubrane atynem; z paskami — po
2.98

DAMSKIE "SACQUES"
Z dobrej flaneli; pięknych, jasnych i ciemnych odcieniach z gumą w pasie — po
59c

SKÓRZANE Torebki
Z dobrej skóry i jedwabnego aksamitu. — Piękny wybór. Najnowsze mody — po
1.00

GUMOWE FARTUCHY
Gumowe, kuchenne fartuchy w różnych kretonowych kratkach, pełnej wielkości, po
29c

PASKI
Najnowszych deseni; używane do sukien, kastjumów, bluzek itd. najpopularniejsze kolory — po
1.50

PODSZEWKI
Szyte z dobrego batystu, używane do sukien. Rozmiar od 34 do 44 — po
29c

MÓWIMY PO POLSKU.

Drugie z rzędu przedstawienie urządza Teatr Polski pod dyrekcją T. Wandyczowej i W. Ochrymowicza w bieżącą niedzielę w Domu Polskim przy Driggs Ave. Zacznie się ono o 2:03 popołudniu FARSĄ, poczem nastąpi część wodewilowa. Udział przyjmują: T. Wandyczowa, Z. Posseltowa, W. Ochrymowicz, I. Ulatowski i inni.

Po przedstawieniu bal.

Tel.: Greenpoint 5715.
Dr. Ludwik Grycz
126 Eckford St., Brooklyn.
Godziny przyjęć:
1—3 i 6—8 po południu.
w niedzielę 1—3 tylko.

Telefon 4517 Greenpoint.
DR. JÓZEF GLAMKOWSKI
203 BEDFORD AVE.
blisko North 6-ej ulicy, Brooklyn, N. Y.
Urzędowe godziny:
Od 1 do 2 po południu, od 6 do 8 wieczorem. W niedzielę od 10 do 12 przed południem

Telefon: South 995.
St. M. Lewandowski, M. D.
Specjalista Chirurgji
GODZINY:
8—9 rano,
1—2 po poł.
6—8 wieczorem.
707 Fourth Avenue, blisko 23-ciej ulicy, BROOKLYN, N. Y.

Tel.: 0499 South
DR. A. W. RUSIN
CHOROBY KOBIECE I CHIRURGJA
206—17th Street, Brooklyn, N. Y.
Godziny urzędowe:
od 11 do 1 po południu i od 7 do 8 wieczór. W niedzielę tylko na zamówienia.

Tel.: Williamsburgh 4272.
DR. S. REINHARD
CHOROBY OCZU, USZÓW I GARDŁA
Dobiera okulary.
GODZINY:— Rano od 1-ej — od 6—8 po południu. W niedzielę: 9—11 rano.
461 BEDFORD AVE.
róg Division ul. Brooklyn, N. Y.
Mówię po polsku.

Telefon: Greenpoint 2279.
Dr. Marion R. Siudziński
GODZINY OFISOWE:
1—2 po poł. i 6—8 wiecz.
Oprócz wieczorów w niedzielę.
173 Metropolitan Avenue, pom. Bedford Ave. i Berry St.
BROOKLYN, N. Y.

Dr. Franciszek W. Wiński
Dwa biura w Brooklynie
568 Leonard St. blisko Nassau Ave. — 116 North 9 St. blisko Berry St.
Godziny:
1—2 po poł. 6—8 wieczór — 9—10 z rana 8—9 wieczór
Tel Greenpoint 3735 i Greenpoint 2408.

TYLKO
DETEKTYW
NIE JEST NIGDY BEZ PRACY BARDZO DOBRZE PŁATNEJ!
Chcesz zostać detektywem *pod gwarancją, w bardzo krótkim czasie?* Pisz dzsiaj, lub przychodź natychmiast do:
FIRST POLISH AMERICAN DETECTIVE SCHOOL
143—17th STREET
SO. BROOKLYN, N Y.
FIRST

Phone Greenpoint 5313.
DR. ANTONI PETRIKO
DENTYSTA - CHIRURG
229 BEDFORD AVENUE
cor. North 4th St.
Williamsburgh.

Baczność Polacy w Brooklynie i New Yorku!
PO DOBRE BUTY I TRZEWIKI MĘSKIE, DAMSKIE I DZIECIĘCE
udajcie się do
ALEX. RACZKOWSKI
Nowego Pierwszorzędnego Sklepu Polskiego
455 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Buty najnowszej mody i najwytworniejsze w wielkim wyborze poleca się po cenach ściśle fabrycznych

Tel.: South 8239.
Z. A. Beck, Kontraktor Ciesielski i Budowlany
Ciesielska budynkowa robota i reperacja. Roboty cementowe i murarskie. Zakładam letnie siatki i zimowe okna do domów. Zakładam okna do ganków. — Wszelkiego rodzaju dachy i reperacje tychże.
29½ — 9th Ave. So. Brooklyn, N. Y.

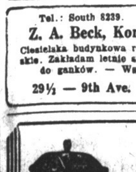

A. CISEK
Kontraktor Elektryczny
568 Manhattan Ave. Brooklyn, N. Y.
Tel.: Greenpoint 6356.

Kronika miejscowa

Dzisiaj — Jerzego.

RUCH OKRĘTÓW

Przybędą do New Yorku:
Piątek: Samland z Gdańska, Ryndam z Rotterdamu.
Sobota: America z Bremen.

Odpłyną z New Yorku:
Piątek: Stavanfjord do Bergen.
Sobota: Olympic do Southampton, Pres. Fillmore do Bremen, Rotterdam do Rotterdamu, Caronia do Liverpoolu, Lapland do Antwerpji.

TEATR POLSKI

pod dyrekcją:
T. Wandycz i W. Ochrymowicz
L. Kowalski, administrator.

Niedziela 5-go listopada
o godz. 2:30 popołudniu
DOM NARODOWY — Brooklyn
FARSA I WODEWIL

o godz. 8-ej wieczorem
KRUEGER'S AUDITORIUM, Newark
HRABIA LUXEMBURG

Środa, 8 listopada
MOOSE AUDITORIUM — Filadelfja
HRABIA LUXEMBURG

Sobota, 11 listopada
SALA MACIĄGA — Passaic
FARSA I WODEWIL

Goście z Europy

Okrętem Olympic White Star Linji przyjechało liczne towarzystwo wybitnych artystów. Fjodor Chalapin —Bronisław Huberman, Józef Hofman, Frieda Hempel i inni. Artyści urządzili koncert na okręcie i zebrali sporą sumkę na wdowy i sieroty.

Smutne zeznanie

Okropne stosunki, jakie panują w kopalniach Berwind White opisała wczoraj przed komisją majora Hylana pani Beal, żona strajkującego robotnika. Oto wyjątek z długiego opowiadania:

„Jestem matką sześciorga dzieci. Mieszkam w piwnicy, która składa się z jednego pokoju. Śpię z czworgiem dzieci w jednem łóżku. Mąż mój jest stróżem nocnym i pracuje przez 7 nocy w tygodniu przez 12 godzin na noc. Za to otrzymał 147 dolarów miesięcznie. Atoli na rękę otrzymywał tylko dwa dolary miesięcznie. Zmuszano nas bowiem do kupowania w sklepach należących do firmy, a rachunek spłacano zarobkiem męża. Reszta w gotówce wynosiła 2 dolary, któremi płaciłam doktorowi. Czy można było przyjąć poważną zniżkę płacy? W kwietniu ofiarowano nam tylko 110 dolarów miesięcznie".

Materjał zebrany przez komisję wystarczyłby na napisanie grubej książki o stosunkach, jakie panują w kopalniach. Dopiero teraz na jaw wychodzą nadużycia.

Murine For Your Eyes

Czarujące/mi oczami
są te, które świecą blaskiem i życiem. Utrzymujcie swe oczy pięknymi i młodymi, używając codziennie Murine, środek, który wytrzymał próbę czasu. U wszystkich aptekarzy.

Przyjaciel robotnika
PAIN-EXPELLER
Zarejestrowany znak handlowy U. S. Pat. Off.
Znany od przeszło 50 lat.
Uważaj na znak handlowy KOTWICĄ.

Przez 22 Lat
nie zawiodłem jednego polaka, który nabył u mnie biżuterje
Przed każdemi świętami opust
procent 25 procent
od wszystkich zamówień
Franciszek Ficek
330 East 72nd St.
New York
Telefon: Rhinlander 6280

Powieść w skróceniu

Po piątej ave. pędziła dorożka samochodowa. Po obu stronach inne samochody.

Jak zawsze.

Washington Square.

Z dorożki dochodzi echo strzału rewolwerowego.

W jednej chwili zbiegowisko.

Otwierają drzwiczki samochodu. Na podłodze leży w kałuży krwi mężczyzna. W kąciku histerycznie szlocha elegancko ubrana wyperfumowana pani. Policjant dobija się do dorożki i każe jechać do szpitala. Na ulicy grupy ludzi szczególnie panien elegancko ubranych i wyperfumowanych. Mężczyzni kiwali głowami. Głośna konwersacja spojrzeń.

W szpitalu stwierdzono, że Charles Prescott, 37, mieszkający pn. 62 Blecker St., jest ciężko ranny. Kobieta nazywa się Marja Prescott. Przed detektywem zeznała:

„Liczyłam 16 lat, gdy wyszłam za mąż. Pracowałam wtedy w drukarni Western Printing Co. przy 4ej ulicy. Mąż mój Michał Sweeney został zabity. Poznałam później Prescotta i stałam się jego żoną. Małżeństwo było bez szczęścia. Byłam właśnie u adwokata w sprawie rozwodu. Mąż zaproponował przejażdżkę samochodem celem omówienia sprawy. Nie chciałam się zgodzić na powrót do niego, dlatego targnął się na własne życie. Nienawidzę mężczyzn. Nie wyszłabym za mąż nawet za 10,000,000 dolarów".

Dlatego zatrzymano ją w areszcie. Później została wypuszczona. Stan Prescotta jest krytyczny.

Dorożkarz nie otrzymał wynagrodzenia.

Taki już los szoferów. Gdy dwaj są szczęśliwi w małżeństwie, tam on za darmo ma powozić samochodem.

Co to znaczy?

United States Department of Labor ogłasza, że ceny artykułów żywnościowych w tym miesiącu były najniższe od czterech lat. Co nasze gospodynie na to?

Bal Ligi Kobiet

W sobotę 4-go listopada Liga Kobiet urządza w Domu Narodowym Wielki Bal, na który zaprasza całą polonję. Polonja nowojorska zawsze sympatycznie odnosiła się do Ligi Kobiet znając zakres jej działania i wydajność jej pracy. Obecny bal ma przynieść fundusze dla niesienia pomocy siertkom wileńskim, jakoteż internatowi Piłsudskiego we Lwowie. Nie płonną więc jest nadzieja Ligi Kobiet, iż rodacy na bal przybędą licznie, by ubawić się dobrze i temsamem pomoc nieść najdroższym i najbiedniejszym ofiarom.

Na polach naftowych w Meksyku w okręgu Tampico wykopano nowy szyb naftowy, który daje 28,000 beczek ropy na dobę. Nowy szyb należy do Standard Oil Co. of New Jersey.

SPRAWY STOWARZYSZENIA MECHANIKÓW POLSKICH

Biuro główne mieści się:
224 East 57th Street,
New York City.
Sekretarz Felix Popławski.

(W rubryce tej, przeznaczonej na sprawy Stowarzyszenia Mechaników Polskich będą umieszczane wszystkie wiadomości, tyczące się działalności Stowarzyszenia, tak w Ameryce, jak i w Polsce).

Zebrania urządzane przez filje Stow. Mechaników na których będzie przemawiał przybyły z Polski plenipotent Stow. Mechaników p. St. Rayzacher.

Elizabeth, N. J.
Piątek, 3 listopada, o godz. 7:30 wieczorem, w sali Domu Narodowego, 111-13 First Street.

Passaic, N. J.
W sobotę dnia 4-go listopada o godz. 7:30 wieczorem, w sali ob. Maciąga, 40—3rd St.

HIPPODROME
43rd STREET and 6th AVENUE
LEPSZE CZASY Największe Przedstawienie
WIELE POLSKICH ARTYSTÓW
Dwa razy dziennie, 2.15 p. p. i 8.15 w.
Ceny: — 50 c. i $1.50.

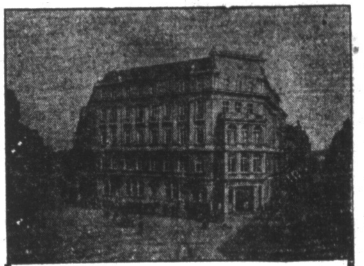

Centrala Banku Przemysłowców w Poznaniu, Ul. 27. Grudnia.

Nie Zapomnijcie o Krewnych i Rodzinie na Gwiazdkę i Nowy Rok

Polecamy wam Rodacy usługi naszego Banku w przesyłce pieniędzy do kraju, gwarantując uczciwą i szybką obsługę.

Na depozytach oszczędnościowych płacimy 8% w stosunku rocznym:

Bank Przemysłowców
POZNAŃ
Przedstawicielką naszą na Stany Zjednoczone jest
AGENCYA KURYER, Inc.
435 Broadway, Milwaukee, Wis.
do której prosimy się zwracać we wszystkich sprawach tyczących się naszego Banku.

„AUTOMATIC" REWOLWER

Czyście kiedy mieli sposobność kupowania tak wyborowego i kosztownego rewolweru za tak niską cenę, jak ta?
TU JEST NADZWYCZAJNA OKAZJA, NIE POWINNIŚCIE PRZEOCZYĆ!
$5.75
Ten słynny „Automatic" jest absolutnie gwarantowany, i regularna cena jego jest $17,00, lecz aby dać możność KAŻDEMU by posiadał jeden z naszych słynnych rewolwerów, zniżyliśmy ceny tak nisko, jak $5.75 każdy. — Ten słynny rewolwer jest zrobiony z najlepszej stali, z niebieskim lub niklowym wykończeniem, i może być w 22, 32 i 38 kalibrach, i strzela sześciama wystrzałami przy jednym ładowaniu. Radzimy Wam obstalować go bez zwłoki, tak, żebyście skorzystali z tej niskiej ceny. Wytnijcie to ogłoszenie i przyślijcie je razem z 35c w markach pocztowych na koszta przesyłki, razem z Waszym imieniem i adresem. Przy obstalunku trzeba nadmienić jakiego kalibru Wy chcecie. $5.75 zapłacicie przy otrzymaniu rewolweru. PISZCIE TERAZ! Wszystkie zamówienia po za Stanami Zjednoczonemi wymagają zapłaty z góry.
WESTERN ARMS CO., 2136 W. CHICAGO AVE., DEPT. G-22 CHICAGO, ILL.

Filadelfja i Okolica

ZAPROSZENIE

W niedzielę, dnia 5go listopada, 1922 o godzinie 10:30 przed południem odbędzie się ceremonja ślubu w kościele baptyskim, 923 South Front ulica, Filadelfja.

Ceremonji ślubu dopełni ks. Antoni A. Czaplik, zaś okolicznościowe kazanie wygłosi prof. L. Adamus, Baptyskiego Seminarjum w E. Orange, N. J.

Również wieczorem o godzinie 7:15 przemawiać będzie prof. L. Adamus.

Wszystkich serdecznie zapraszamy.

Wstęp wolny.

BACZNOŚĆ FILADELFJA!

W środę wieczorem zespół Teatru Polskiego z Nowego Yorku pod dyrekcją T. Wandyczowej i W. Ochrymowicza daje drugie z rzędu przedstawienie w Filadelfji.

Wystawioną zostanie operetka w 3-ch aktach, która cieszyła się kolosalnem powodzeniem. „Hrabia Luxemburg" wszędzie ściągała tysiące widzów. Operetka ta pieściła tysiące osób swemi cudnemi melodjami. Dwa tysiące osób w New Yorku wspomina do obecnej chwili ten wieczór w Teatrze Polskim. Ten sam zespół przyjeżdża do Filadelfji w środę do Moose Auditorium, 1312 North Broad St., na wielkiej hali.

Będzie to uczta artystyczna dla Polonji, która powinna wypełnić salę po brzegi, aby Dyrekcja Teatru nie poniosła strat, gdyż wystawienie tej sztuki pociąga kolosalne koszta.

Bilety są do nabycia: w redakcjach „Patrjoty", „Gwiazdy" Domu Polskim i w innych polskich interesach.

Do Filadelfji przybędzie ob Rayzacher, plenipotent Stow. Mechaników Polskich, przywożąc z polski dokumenty i bilans Stow. Mech. Pol., potwierdzony przez komisję rewizyjną.

Proszeni są wszyscy członkowie Stowarzyszenia, jak również i ci co jeszcze swoich udziałów nie dopłacili. Sympatycy mędą mile widziani.

Wiec odbędzie się w Domu Polskim, 213 Fairmount Ave., w niedzielę, dnia 5-go listopada br. o godz. 10-ej rano.

W. Balczarek.
przedstawiciel.

Dla sztuki

Dr. Eleonor F. Boulton, lekarka, liczy 49 lat i zarabia 8,000 dolarów rocznie. Wczoraj po długich pertraktacjach i załatwieniu wym. ganych formalności adoptowała 26-letniego Józefa Lokowskiego, młodego a ubogiego rzeźbiarza.

BRIDESBURG I FRANKFORD

W niedzielę dnia 5 listopada, 1922 r., o godzinie 3:30 po południu w Audytrjum kościoła przy Pratt i Salmon t., na Bridesburgu, będzie wygłoszona mowa przez ks. Juljusza Sztuka na temat: "Nowy ustrój społeczny". Zapraszamy wszystkich Polaków i Polek na tak ważne zgromadzenie.

Wstęp wolny

Na południowej stronie miasta Filadelfji, Pa., w niedzielę dnia 5go listopada, 1922 r., o godzinie 11tej przed południem na sali kościelnej, przy Pine ul. pomiędzy S. 4th i 5th St., ks. Juljusz Sztuk wypowie naukę na temat: "Błogosławieni ciszy". Zapraszamy wszystkich na tak ważną naukę. — Wstęp wolny.

Extra! Extra!
HRABIA LUXEMBURG
przyjeżdża we środę 8go listopada do Moose Auditorium N. Broad St., Filadefja, z całym zespołem

Bell Telefon Kens: 2651
Dr. Franciszek Trygar
3119 RICHMOND ST.
Philadelphia, Pa.
Godziny ofisowe:
do 10 rano
2 do 4 po poł.
6 do 9 wiecz.
W Niedzielę do 1 po poł. 6 do 9 wiecz.

CZAS TO PIENIĄDZ!
WYNALAZCY: Wartość patentu leży w fachowem przeprowadzeniu sprawy. Załatwiamy najtrudniejsze sprawy patentowe jak najrychlej i pomagamy szukać kupców.
Żądajcie nasz BOND na wynalazki, jakie życzycie sobie wysłać do Bezpłatnego zbadania, nim oddacie wynalazek nieznajomym ludziom. Piszcie po książkę "Co Wynalazca Wiedzieć Powinien?", którą wysyła bezpłatnie stara, znana, odpowiedzialna Firma patentowa—American European Patent Company, Inc., Dept. 75, 1400 Broadway, New York

Tel. 2943 W. Passaic.
Helena A. Sitkowska
186 Columbia Ave., Passaic, N. J.
EGZAMINOWANA AKUSZERKA
z długoletnią praktyką oraz ukończonym kursem pielęgniarki w szpitalach Nowo-Yorskich. Władająca językami: angielskim, polskim, ruskim i słowackim, poleca się łaskawej pamięci.

Architekci i Budowniczy
Rysujemy plany i budujemy jedno-familijne domy od $3.800 wyżej; dwu-familijne domy od $6.500 wyżej — w mieście lub za miastem
JOHN J. STANKIEWICZ
110 W. 34 Street, Room 900
Tel. Fitzroy 6045. New York.

Baczność Polacy!
KRYMINALNE BIURO DETEKTYWSKIE
Jeżeli Was kto okradł, oszukał lub skrzywdził, jeżeli macie nieporozumienia w małżeństwie, zgłoście się do
William Lazarek
133 Second Avenue
POLSKI DETEKTYW
który załatwia sprawy po całych Stanach Zjednoczonych, i w Kanadzie.

GĘSI KACZKI KURY

Świeże każdego dnia
Nie trzeba czekać — uczciwa waga. Drób czyszczony bezpłatnie.
Nasze ceny są najniższe w mieście.
Torba do zakupów dawana darmo przy każdym zamówieniu.
POLISH AMERICAN POULTRY MARKET
248 Bowery
blisko Houston St.

BUCZERNIA
POLSKA
Czy wiecie o tem Szanowni Rodacy, iż został otwarty pierwszorzędny skład wszelkiego rodzaju Mięsa, Drobiu i Wędlin. Krajana siekana kiełbasa
Kiszki wyborowe
każdego czasu, w niedzielę otwarte od 7 do 10 rano od 5 do 8 po południu. Spodziewamy się poparcia naszej Polonji
B. J. i K. D.
1892—2 Ave.
NEW YORK N. Y.

DROBNE OGŁOSZENIA

Praca dla Kobiet
(Help wanted Female)

DZIEWCZĄT POWYŻEJ 16 LAT
potrzeba do roboty w „sausage i sliced bacon" oddziałach
stała praca, dobra zapłata
ARMOUR & CO.
17th & Cole Sts.
Jersey City (9f)

DZIEWCZĄT do lekkiej roboty we fabryce, dobra zapłata. Zgłosić się: E. J. Brooks & Co., Inc., Park Ave & North 13th St., Newark, N. J. (3f)

KOBIETY potrzeba do lekkiej roboty. Zgłosić się: 96 Troy Ave., Brooklyn (5f)

DZIEWCZĄT potrzeba do lekkiej roboty we fabryce, dobra zapłata. Zgłosić się: E. J. Brooks & Co., Inc., Park Ave & North 13th St., Newark, N. J. (5f)

POTRZEBA polskiej panienki do pracowni przy sukniach. M. Depko, 468 Larimer St., Brooklyn (3f)

INTELIGENTNA panna obeznana z rutyną biurową, znająca stenografję angielską i język polski znajdzie stałą posadę w administracji Nowego Świata.

Praca dla Mężczyzn
(Help wanted Male)

MĘŻCZYZN do pracy przy drzewie. 705 E. 11th St. (3m)

POTRZEBA pomocnika kowala, który ma doświadczenie przy Commercial Bodies. Zgłosić się Standard Commercial Body Corp. Lincoln Highway & Jacobus Ave., Newark, N. J. naprzeciw Ford fabryki (2m)
bryki (4m)

POTRZEBA „brass melter" i pomocnika. Sunnysi de Bronz Foundry, Hull St. & Stillman Ave. Long Island City. (4m)

MĘŻCZYZN potrzeba do pracy w garbarni skór. R. Young Co., 488 Morgan Ave. Brooklyn. (4m)

POTRZEBA robotników do roboty na szynach przy N. Y. Central R. R. Zgłosić się: Michael Marrone; 23 Bowery (15m listop)

BLACHARZA
potrzeba, musi być doświadczony, przy robocie na „fine chandelier"
Caldwell, 36 W. 15 St. (4m)

ROBOTNIKÓW w 'COAL YARD' DOBRA PŁACA, STAŁA PRACA. ZGŁOSZENIA CAŁY TYDZIEŃ. WYOMING VALLEY COAL CO., 1131 GRAND ST., ALBO 163—6th ST., BROOKLYN, N. Y. (5m)

ROBOTNIKÓW
do fabryki pakowania,
stała praca
dobra zapłata
ARMOUR & CO.
17th & Cole Sts.
Jersey City (9m)

MĘŻCZYZN DO ROBIENIA KIEŁBAS
potrzeba, doświadczonych "stuffers" stała praca, dobra zapłata
ARMOUR & CO.
17th & Cole Sts.
Jersey City (9m)

MĘŻCZYZN do roboty w ludwisarni potrzeba. $24 tygodniowo zapłata. Nassau Smelting & Refining Workt, 605 E. 29th St. (5m)

STOLARZY potrzeba. Hardwood Furniture Co., 2838 Fulton St., róg Schenck Ave., Brooklyn. (3m)

ROBOTNIKÓW przy maszynach. Hardwood Furniture Co., 2838 Fulton St., róg Schenck Ave., Brooklyn. (3m)

MĘŻCZYZN do roboty przy prasowaniu futer. Doświadczonych lub do nauki. Zgłoszenia przez cały tydzień. 1352 Fulton St., Brooklyn. (3,5&6m)

OPERATORA do pracy przy automatycznych "spring coiling" maszynach—który zna się na składaniu i operowaniu tych maszyn. Zgłosić się Newcomb Spring Corp., 238 — 04th St., Brooklyn, N. Y. (5m)

ROBOTNIKÓW potrzeba. Zgłosić się: 56 Commercial St., Greenpoint Brooklyn. (6m)

"SPRAYERS" przy główkach lalek, — muszą być doświadczeni. Fleischaker & Baum, 45 Greene St. (2m)

Interesy do Sprzedania
(Business Opportunities)

GROSERNIA na sprzedaż, dobra okolica na interes; 3 ładne pokoje, tani rent. Poświęcam za $485.— 341 E. 120 St. (3b)

Candy stationery i cigar sklep do sprzedania z powodu choroby. Bardzo tanio. 3729 Third Ave. City. (4b)

BUCZERNIA na sprzedaż w polskiej dzielnicy z powodu innego interesu. Rent $35 i dobra lease. 217 — 23rd St., Brooklyn. (2s)

MEBLE na sprzedaż z 3 pokoi; — 191 Bedford Ave. pokój 13. Brooklyn. (6s)

NA SPRZEDAŻ grosernia; lease na 3 lata. 133 Franklin St. (6s)

BUCZERNIA do sprzedania istniejąca dwadzieścia lat, pomiędzy polską kolonją; odpowiednia na grosernię lub wyroby masarskie. Sztor wielki narożny. Z powodu niepewnego zdrowia, łatwo można nabyć. Zgłoszenia do: 669 3-cia Ave. Brooklyn. (6s)b

GROSERNIA i delikatesen do sprzedania. 310 — 7th St., Jersey City. (14b)

LUNCH room do sprzedania z powodu wyjazdu. — 87 Sixth Ave., New York City. (7b)

NA SPRZEDAŻ grosernia i delikatesen z 3 pokojami, rent $55 lease, cena $2200, Cchmitt, 803 Marcy Ave., Brooklyn N. Y. (1, 2, 3, & 5b)

BUCZERNIA na sprzedaż z powodu innego interesu, dobrze wyrobiony interes wśród polaków i rusinów, lease na 2½ lata, rent $45, maszynerja i fixtures wypłacone. Zgłoszenia do Jabłonski & Co. 336 Oakland St., Greenpoint Bklyn (7b)

GROSERNIA do sprzedania, dobrze wyrobiony interes. 144 West St., cor Huron, Greenpoint, Brooklyn. (3s)

DO SPRZEDANIA grosernia i delikatesen tanio. 107 Lodi Ave. Wallington, N. J. (3b)

SKLEP OBUWIA i warsztat reperacji; maszyny w najlepszym stanie, oraz meble z trzech pokoi, połączonych ze sklepem do sprzedania bardzo tanio; jedynie z powodu ważnych okoliczności zmuszających do kraju. Pracy dość dla dwóch szewców; rent tani. Józef Kuczek, 79 Meadow St., Westfield, Mass. (31b)

Realności do Sprzedania
(Real Estate for Sale)

FARMA 112 akrów, z czego 40 akrów lasu i pastwiska, dom na 9 pokoi, stajnia murowana i drugie budynki, kryte bez kamienia, 8 krów, 3 konie, 2 świnie, 150 kur, gęsi; 600 buszli kartofli, 25 ton siana, 210 buszli owsa, 60 buszli greki, 40 buszli żyta, maszynerja, i tulsa, przy stanowej drodze, blisko miasta i kolei. Cena $6400, gotówki $2500, 35 lat spłaty. Zgłosić się do Paul Kutyński, 263 Avenue B pomiędzy 15 a 16 ulicą, 3 piętro, New York. (21r)

W LONG ISLAND blisko stacji do sprzedania bardzo tanio domy, loty, jest woda, gas elektryka, chodniki, drzewa, kwiaty. $25 z góry, $5 miesięcznie. Również domy do zamówienia $400 z góry, $20 miesięcznie. Zgłaszać się listownie, lub osobiście. E. Witowicz, 87 Monroe St., N. Y. C. (3r)

GROSERNIA na sprzedaż, dobra okolica na interes; 3 ładne pokoje, tani rent. Poświęcam za $485.—341 E. 120 St. (4b)

OFERTA NA DOM

Czy wiecie, że z każdym dniem, z którym odkładacie kupno własnego domu tracicie sposobność uniezależnienia swego bytu? Policzcie te setki dolarów, które wydaliście przez ostatnie 10 lat na opłacanie mieszkania. — Dziś mielibyście już własny dom.

Nie odkładajcie na drugie 10 lat. Czytajcie drobne ogłoszenia w „Nowym Świecie", a może traficie na to, czego od dawna szukacie.

GAWLINSKI & COMPANY
POLECAJĄ

$750 — kupi elegancki, 6 pokojowy dom z wszelkiemi ulepszeniami. Cena $5600, lekkie spłaty.

$1000 — kupi dwupiętrowy drewniany dom 8 pokoi w Bronx, ładna sekcja. Cena tylko $4900.

$1200 — kupi 3 piątrowy drewniany ze sklepem na Brook Ave w Bronx. Cena tylko $7900.

$1300 — kupi 5 piątrowy 10 familijny murowany budynek na Avenue C. Zwracamy uwagę na niezwykle tanią cenę—$16,710.

$1500 — kupi cztero piątrowy, 8 familijny murowany na 54ej ulicy. Cena $12,000.

Dom murowany 2 familje, sklep, na 4 Avenue w Brooklynie. Cena $10,500.

Dom 6 familijny drewniany na Prospect Ave w Brooklynie. Cena $11,000. Gotówki $3000.

Dom murowany 8 familijny, jeden wielki sklep, rent roczny $4635. Cena $20,000. Gotówki $5000.

UWAGA! Dla Rodaków reflektujących na dobre byznesy mamy wiele dobrych groserni, buczerni, candy stores, restauracji, sklepów szewskich, krawieckich i t. d. w New Yorku, Brooklynie, Maspeth, Mineola, Newarku i okolicach.

GAWLINSKI & CO.
Real Estate Brokers
426 East 16 St., New York City. (tfn)

PIEKARNIA i "Lunch Room" z Ford automobilem do rozwożenia, na sprzedaż. Dobra sposobność dla prędkiego kupca. 108 Cooper St., Brooklyn. (5s)

W LONG ISLAND blisko stacji, do sprzedania bardzo tanio domy, loty, jest woda, gas, elektryka, chodniki, drzewa, kwiaty. $25 z góry, $5 miesięcznie. Również domy do zamówienia $400 z góry, $20 miesięcznie. Zgłaszać się listownie lub osobiście. E. Witowicz, 87 Monroe St. N. Y. C. (3r)

BARDZO tania, korzystna sposobność. Do nabycia buczernia i grosernia w Brooklynie. Informacji udzieli Fiakowicz, 87 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (6b)

MAŁA FARMA w Long Island, 26 mil od New Yorku, w samym miasteczku, 5 krów, koń, 2 świnie, kury i gęsi, tuizs, meble, budynki, dom na 6 pokoi, bardzo tanio. Paul Kutyński, 253 Avenue B New York. (5r)

FARMA 85 akrów, dom 10 pokoi, dwie stodoły, dużo drzewa na sprzedaż, jakie 25,000 stóp drzewa na pniu, strumyki na pastwisku, owocowe drzewa itd., 6 krów, 1 byk, 2 konie, wóz, wozy na market, maszyna do ścinania trawy i wszystkie inne narzędzia. Cena $3500, pół gotówką, mortgage 6 proc. Zgłosić się: Filanofsky, 103½ St. Marks Place, New York City. (4r)

FARMA 160 akrów, dom 10 pokoi, inne budynki, budowniczy las, rzeka, jezioro, 11 krów, 2 jałówki, 2 konie, 350 kur, szkoła przy farmie. Cena $4600, gotówki $1500. Mamy również wiele innych farm gęsi, kaczki, 5 świń, niedaleko miasta, do sprzedania. Pisarko & Pokutny, 429 E. 5th St., New York City. (9r)

GROSERNIA i delikatesen na sprzedaż w polskiej dzielnicy z powodu innego interesu. 630 Humboldt St., Brooklyn (9b)

NADZWYCZAJNA sposobność! Na sprzedaż buczernia w dobrej okolicy. Obrót $1,200 do $1,300 tygodniowy. Cena przystępna. Zgłoszenia między 7 a 8 wieczorem. 148 Driggs Ave., Greenpoint Brooklyn, na parterze, lewa strona. (5b)

JEŻELI SZUKACIE PRACY?
Jeżeli szukacie pracy? Musicie mieszkać tam, gdzie pracę dostać możecie.
$50. wpłaty, a $9 miesięcznie uczyni Was właścicielem własnego domu z ½ akra ziemi (10 miastowych lot w największym przemysłowem mieście w New Jersey.
Po informacje zgłosić się listownie, lub osobiście do:
New Brunswick Farms Co.
Room 311
206 Croadway, cor. Fulton St. N. Y.

FARMA 300 AKRÓW obrobionej ziemi reszta las i pastwisko; 18 krów; 1 byk; 2 konie; 200 kur; 2 wieprze; duże jezioro, dobre budynki; dużo zbioru; wszystka maszynerja farmerska; 2 mile do dużego miasta; szkoła i kościół blisko. — Ceena $7500; gotówki $2500.
KUSHNER
208 East Broadway, New York City (14 list. s)

Poszukiwania
(Information Wanted)

POSZUKUJE inteligentnej kobiety lub mężczyzny na mieszkanie. Zgłoszenia w restauracji, 248 First Ave., pomiędzy 14 a 15 ulicą. City. (3l)

CHCĘ wstąpić do jakiego interesu za spólnika. Zgłosić się wieczorami od 7 do 10-ej lub listownie. Peter Michalszyn, 137 Spruce St., Newark, N. J. (4l)

POLSKA kobieta bezdzietna poszukuje dziewczyny na mieszkanie, duży pokój. 2 piętro No. 9 415 E. 1[illegible] St., New York City. (4l)

Pokoje do Wynajęcia
(Rooms to let)

4 POKOJE do wynajęcia, gorąca woda wszelkie wygody. Władysław Mikrut, 314 Prospect Ave So. Brooklyn, N. Y. 4 piętro. (4l)

POKÓJ umeblowany z osobnem wejściem dla dwuch lub trzech kawalerów w polskim domu. 293 Eckford St., Brooklyn. (7x)

TRZY nieumeblowane pokoje do wynajęcia; zimna woda, na parterze, prywatny "toilet". Janitor 418 E. 19th Street; New York City. (3l)

WIELKI BAL
URZĄDZA
Liga Kobiet Oddział II-gi w New Yorku
W SOBOTĘ, DNIA 4-go LISTOPADA, 1922 ROKU
W DOMU NARODOWYM, przy 8ej ulicy
2 nagrody za najładniejszy taniec
KONKURS PIĘKNOŚCI — RÓŻNE NIESPODZIANKI
Początek o godzinie 8ej wieczorem
Muzyka doborowa. — Cena biletu 50 centów

BAL MASKOWY
URZĄDZA
Komitet Pomocy Polskiego Czerwonego Krzyża
W SOBOTĘ, DNIA 4-go LISTOPADA 1922 ROKU
W DOMU POLSKIM, 211 Fairmount Ave., Phila, Pa.
POCZĄTEK O GODZINIE 7:30 WIECZOREM
O liczny udział uprasza uprzejmie KOMITET.

KTO CHCE najlepiej kupić **KTO CHCE** najprędzej sprzedać
Dom, farmę, lotę interes, sklep itd.?
GAWLIŃSKI & COMPANY
Kupno i sprzedaż realności. Kontrakty kupna i sprzedaży
426 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY